

MITEN NOPEUTETTUA IMPLEMENTOINTIA VOI JÄSENTÄÄ

12.9. Miepä-verkosto

Sara Tani, VTM, väitöskirjatutkija, Helsingin yliopisto

RE-AIM

- Implementointiprosessin kuvaamiseen ja jäsentämiseen on eri viitekehyksiä
  - Esimerkiksi EPIS:tä voi hyödyntää koko prosessin kuvaamiseen laajemman käsityksen saamiseksi, mutta RE-AIM (Glasgow ym., 1999) voi toimia viitekehyksenä nopeamman syklin arvioinnissa (Glasgow ym., 2020).
- Tutkimuksessa on tunnistettu, että toimintamallia ympäröivä toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa, ja sen seurauksena toimintamallia joko muokataan tai se muokkaantuu – lisäksi toimintamallin juurtuminen palvelujärjestelmään edellyttää adaptointia
  - On tärkeää pysyä ajan tasalla implementoinnin tuen ja toimintamallin tilanteesta
- RE-AIM voi toimia jäsennyksenä sille, mitä implementointiprosessin aikana voi arvioida

RE-AIM (GLASGOW YM., 1999; 2020)

Tavoitettavuus (Reach)

Osallistumisprosentti, kohderyhmän kuvaus

Vaikuttavuus (Effectiveness)

Ensisijaiset vasteet, oirekyselyt

Käyttöönotto (Adoption)

Työntekijät, käyttökonteksti, näiden kuvailu

Implementointi (Implementation)

Toteutuneet interventiot, adaptaatio, kulut

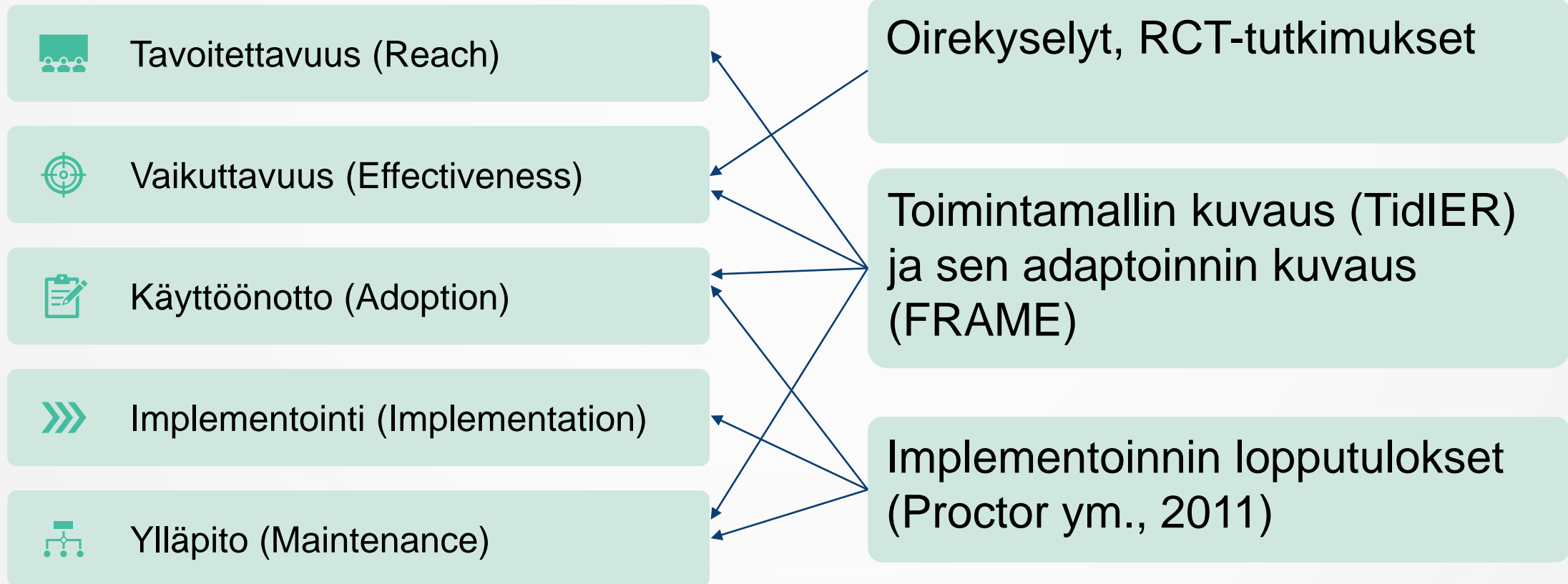

Ylläpito (Maintenance)

Oirepisteiden muutokset pitkällä aikavälillä,
menetelmän jääminen käyttöön

RE-AIM JA MUUT IMPLEMENTOINNIN VIITEKEHYKSET

MITÄ HYÖTYÄ TOIMINTAMALLIN KUVAAMISESTA ON IMPLEMENTOINNIN ARVIOINNISSA?

TOIMINTAMALLIN KUVAUS

- RE-AIM korostaa adaptoinnin merkitystä implementoinnille, olennaisten kohderyhmien tunnistamista sekä oiremittareiden kautta vaikuttavuuden seuraamista
  - Näissä oleellista toimintamallin kuvaus
- Toimintamallin huolellinen kuvaus...
  - mahdollistaa arvioinnin paremman kohdentamisen osana implementointia
  - edesauttaa implementointivalmiuden arviointia
  - auttaa kehittäjiä tilannekuvan saamisessa
  - tukee vaikuttavuutta, kun ydinelementit on tunnistettu ja niitä suojellaan käytössä

TOIMINTAMALLIN KUVAUS (JATKUU)

- RE-AIM korostaa adaptoinnin merkitystä implementoinnille, olennaisten kohderyhmien tunnistamista sekä oiremittareiden kautta vaikuttavuuden seuraamista
  - Näissä oleellista toimintamallin kuvaus
- Toimintamallin huolellinen kuvaus...
  - mahdollistaa arvioinnin paremman kohdentamisen osana implementointia
  - edesauttaa implementointivalmiuden arviointia
  - auttaa kehittäjiä tilannekuvan saamisessa
  - tukee vaikuttavuutta, kun ydinelementit on tunnistettu ja niitä suojellaan käytössä

Miten kuvaus tehdään?

TYÖKALUJA KUVAAMISEEN: TIDIER & FRAME

TIDier (Hoffman ym., 2014)

- TIDier: Opas ja tarkistuslista interventioiden kuvaamiseen
- 12 kysymystä
- Kääntämisprosessi Itlassa 2025

FRAME (Wiltsey Stirman ym., 2019)

- Jos toimintamalliin tehdään alkuvaiheessa tai käytön jälkeen muutoksia, voidaan niitä raportoida systemaattisemmin
- FRAME on viitekehys intervention suunniteltujen ja suunnittelemattomien muokkausten kuvaamiseen

Ei vielä laajalti käytössä Suomessa, mutta potentiaalisia työkaluja kuvaamiseen (Tani ym., 2024a; Seilo ym., 2024a).

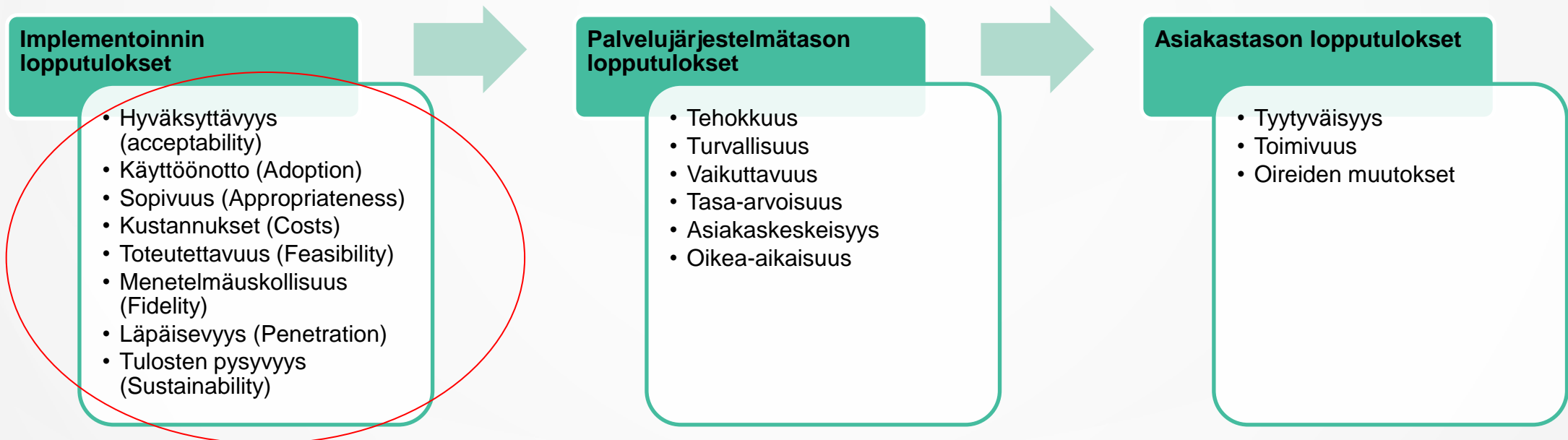
RAPORTOINNIN TÄRKEYS JA IMPLEMENTOINNIN LOPPUTULOKSET (PROCTOR YM., 2011)

- Muokkausten raportoiminen tukee menetelmien ja toimintamallien soveltuvuuden, käytettävyyden ja vaikuttavuuden arviointia, jotka liittyvät implementoinnin lopputuloksiin
  - Implementoinnin lopputulokset osittain käsitteellisesti päällekkäisiä RE-AIM –ulottuvuuksien kanssa
- Implementointitutkimuksen kentällä mittareita on alettu jäsentää systemaattisemmin näiden mukaan – vaatii arviota soveltuvuudesta Suomen kontekstissa
- Selvitetty mittareiden jakautumista lopputuloksittain (Tani ym., 2024, vertaisarvioinnissa)
- Tukea erityisesti RE-AIM:in Adoption, Implementation ja Maintenance -osioihin.

IMPLEMENTOINNIN LOPPUTULOKSET (PROCTOR YM., 2011)

- Laajentaa tarkastelua käyttäjäkyselyistä ja toimintaympäristön kysymyksistä suoraan implementointiin liittyviin tekijöihin:

Lopputulos	Implementoinnin lopputuloksen määritelmä
Hyväksyttävyys (acceptability)	Kuvaa sitä, onko interventio käyttäjien ja kohderyhmän näkökulmasta motivoiva, helposti lähestyttävä/vastaanotettava ja vastaa heidän arvojaan ja kulttuuriaan
Käyttöönotto (adoption)	Tavoite, päätös tai toiminta, joka tukee näyttöön perustuvan intervention onnistunutta käyttöönottoa
Tarkoituksenmukaisuus, sopivuus (appropriateness)	Intervention käyttäjien tai kohderyhmän kokemusta intervention sopivuudesta tietyn ongelman hoitoon, tietyille käyttäjäryhmälle tai tietyssä toimintaympäristössä.
Implementointikustannukset (implementation cost)	Implementoinnista eri vaiheissa syntyneet kokonaiskustannukset. Kuluihin vaikuttavat intervention kompleksisuus ja kypsyysaste, tarve adaptoinnille ja arvioinnille, valitut implementointistrategiat, kohderyhmä ja toimintaympäristö
Toteutettavuus (feasibility)	Näyttöön perustuvan intervention toteutettavuus eli edellytykset käyttää ja levittää interventiota tietyssä toimintaympäristössä
Menetelmäuskollisuus (fidelity)	Näyttöön perustuvan intervention ydinsisältöjen toteuttaminen intervention kehittäjien kuvaamalla tavalla. Ydinsisällöt ovat rakenteita tai sisältöjä, joiden kautta intervention vaikuttavuus syntyy, esimerkiksi käyntikertojen määrä tai altistusharjoittelu. Vastaavasti ydinsisältöjen käyttämättä jättäminen vaarantaa terveyshyödyn saamisen.
Läpäisevyys (penetration)	Näyttöön perustuvan intervention integroituminen osaksi palvelukokonaisuutta. Edellyttää sitä, että potentiaalinen kohderyhmä tunnistetaan ja ohjautuu saamaan intervention
Tulosten pysyvyys (sustainability)	Näyttöön perustuvan intervention pitkäjänteinen käyttö, intervention juurtuminen palveluiden arkiseksi toiminnaksi

Proctor ym., 2011; Seilo ym., 2024b

IMPLEMENTOINNIN LOPPUTULOSTEN MITTARIT

- Mittareita koottu katsauksiin ja eri konteksteihin näissä katsauksissa
  - Selvitetty mittareiden jakautumista lopputuloksittain (Tani ym., 2024, vertaisarvioinnissa):

	Implementoinnin lopputuloksia (Proctor ym., 2011) kuvaavat tunnistetut mittarit (N)							
Katsaukset	Hyväksyttävyyys	Käyttöönotto	Sopivuus	Kustannukset	Toteutettavuus	Menetelmäuskollisuus	Läpäisevyys	Tulosten pysyvyys
Mettert ym., 2020	32	25	6	-*	18	18	9	13
Allen ym., 2020	17	8	12	10	12	18	8	1
McLoughlin ym., 2021	18	32	9	5	8	70	15	3
Pilar ym., 2022	7	4	7	5	6	9	9	0
Hall ym., 2022	-	-	-	-	-	-	-	3

YHTEENVETO

- Jos nopeaa implementointia halutaan tehdä, se vaatii jäsenystä arvioitavista osa-alueista, implementointitutkimuksen kentältä on tunnistettu soveltuvia viitekehyksiä
- Jäsennys mahdollistaa kehittämisen skaalautuvuuden ja seurannan kautta laajemmin

 Tavoitettavuus (Reach) Osallistumisprosentti, kohderyhmän kuvaus, TIDier

 Vaikuttavuus (Effectiveness) Ensisijaiset vasteet, oirekyselyt, TIDier

 Käyttöönotto (Adoption) Työntekijät, käyttökonteksti, näiden kuvailu, TIDier, FRAME, Implementoinnin lopputulokset (käytettävyys, sovellettavuus, hyväksyttävyyys)

 Implementointi (Implementation) Toteutuneet interventiot, adaptaatio, kulut, FRAME, Implementoinnin lopputulokset (monia)

 Ylläpito (Maintenance) Oirepisteiden muutokset, menetelmän jääminen käyttöön, FRAME, Implementoinnin lopputulokset (sustainability)

YHTEENVETOA

- Implementoinnin ja menetelmän arviointi kulkevat käsi kädessä nopeutetussa implementoinnissa
- Tutkimuskirjallisuudesta on tunnistettu viitekehyksiä, jotka voivat tukea kehittäjiä tässä työssä
- Soveltuvien implementointimittareiden selvittäminen ja tutkiminen on Suomen kontekstissa on aluillaan
- Olette olennaisten asioiden äärellä, ja tutkimustieto Suomen kontekstissa kehittyy ja lisääntyy jatkuvasti 😊

LÄHTEET

- Glasgow, Russell E., et al. "Making implementation science more rapid: use of the RE-AIM framework for mid-course adaptations across five health services research projects in the veterans health administration." *Frontiers in Public Health* 8 (2020): 194.
- Glasgow, R. E., Vogt, T. M., & Boles, S. M. (1999). Evaluating the public health impact of health promotion interventions: the RE-AIM framework. *American journal of public health*, 89(9), 1322-1327.
- Hoffmann, T. C., Glasziou, P. P., Boutron, I., Milne, R., Perera, R., Moher, D., ... & Michie, S. (2014). Better reporting of interventions: template for intervention description and replication (TIDieR) checklist and guide. *Bmj*, 348.
- Proctor, E., Silmere, H., Raghavan, R., Hovmand, P., Aarons, G., Bunger, A., ... & Hensley, M. (2011). Outcomes for implementation research: conceptual distinctions, measurement challenges, and research agenda. *Administration and policy in mental health and mental health services research*, 38, 65-76. 4
- Seilo, N., Mämmi, K., & Linnaranta, O. (2024a) Adaptation of interpersonal counselling for adolescent (IPC-A) for Finnish student welfare services – retrospective evaluation by using the framework for reporting adaptations and modifications-enhanced (FRAME). (hyväksytyt)
- Seilo, N., Linnaranta, O., Lindholm, L., Kouvonen, P., Tani, S., Laajasalo, T. & Lämsä, R. (2024b). Psykososiaalisen intervention soveltuvuus kohderyhmälle, käyttäjälle ja käyttöympäristöön - adaptoinnin tarve ja toteutus. *Kasvun tuki*, vol. 4, nro 1. <https://journal.fi/kasvuntuki/article/view/144999>
- Tani, S., Seilo, N., Mellenius, N., Kouvonen, P. & Linnaranta, O. (2024a) Kohti tietoisia valintoja – selvitys psykososiaalisten menetelmien muokkaukokemuksista. *Pointti - Selkeästi tutkimuksesta* 1/2024. Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö. <https://itla.fi/wp-content/uploads/2024/06/Pointti-adaptointi-1-2024.pdf>
- Tani, S., Seilo, N., Kouvonen P., Lämsä, R., & Linnaranta O. (2024b). Implementoinnin etenemisen arviointi mittareilla – kirjallisuuskatsaus. (*Vertaisarvioinnissa*)
- Wiltsey Stirman, S., Baumann, A. A., & Miller, C. J. (2019). The FRAME: an expanded framework for reporting adaptations and modifications to evidence-based interventions. *Implementation Science*, 14, 1-10.

KIITOS!

Sara Tani
sara.tani@helsinki.fi